

Helsingin kaupungin kirjaamo
kaupunkisuunnitteluvirasto
PL 10 (Pohjoisesplanadi 11–13)
00099 Helsingin kaupunki
helsinki.kirjaamo@hel.fi

**HELSINGIN SATAMAN OY:N LAUSUNTO KRUUNUSILLAT-HANKKEEN RAITIOTIEYHTEYDEN
YLEISSUUNNITELMASTA JA HANKESUUNNITELMASTA**

HEL 2016 - 002187

Ksv 0855_1, Kruunusillat, raitiotieyhteys Laajasaloon, yleissuunnitelma

Kruunusillat-hankkeen tavoitteena on järjestää kasvavaan Laajasaloon sujuva ja kilpailukykyinen joukkoliikenneyhteys kantakaupungista ja kytkeä alue joukkoliikenteen runkoyhteydellä seudun joukkoliikennejärjestelmään. Kruunusillat-hanke käsittää raitiotieyhteyden Helsingin keskustan, Hakaniemen, Nihdin, Korkeasaaren, Kruunuvuorenrannan ja Yliskylän välille.

Helsingin Satama Oy esittää lausuntonaan seuraavaa:

Helsingin Satama Oy omistaa Hanasaassa sijaitsevan laiturin, joka palvelee Helen Oy:n energiantuotannon merikuljetuksia. Hankesuunnitelmassa esitetään, että Kruunusillat-yhteyden rakentaminen Hakaniemestä (Merihaasta) Nihtiin rakentaminen voisi alkaa vuonna 2020, mutta kuitenkin viimeistään vuonna 2022. Toisaalta hankesuunnitelmassa todetaan myös, että Hanasaari B:n voimalaitostoiminnan päättymisen vuoden 2024 lopulla vaikuttaa merkittävästi siltahankkeen toteutettavuuteen. Helsingin Satama Oy toteaa, että Hakaniemen ja Nihdin välisen sillan rakentamisaikataulussa on otettava huomioon energiantuotannon merikuljetukset Hanasaaren laiturille ja rakentaminen on ajoitettava siten, että laivaväylän, laiturin ja satama-altaan käyttäminen on mahdollista niin kauan kuin Helen Oy:n tuotanto Hanasaassa sitä vaatii. Sillan rakentamisen kaikissa vaiheissa on otettava huomioon hiililaituria käyttävien alusten kääntösäde ja liikennöinti laituriin.

Helsingin kaupungin geoteknisen osaston turvallista rakentamiskorkeutta koskevien tutkimusten mukaan maksimivedenkorkeus Helsingin rannikolla voi olla vedenpinnan noususta ja aaltoilusta johtuen reilusti enemmän kuin 1,5 m:n. Helsingin Satama Oy katsoo, että Hakaniemi - Nihti - välille tulevan sillan alituskorkeus (2 metriä) on täysin riittämätön turvallisuuden kannalta ja lisäksi riittämätön mm. vesiteitse tai veden puolelta tapahtuvan laituri- ja rantarakennekunnossapidon kalustosiirtojen, ym. vesiliikenteen kannalta. Kunnossapito voi koskea niin Hanasaaren laitureita kuin mitä tahansa Hakaniemi- Nihti-yhteyden pohjoispuolelle jäävää rantarakennetta. Mikäli silta toteutetaan avattavanakin, on laiturin ja rantarakenteiden kunnossapito ja vesiliikenteen turvallisuus otettava huomioon sillan operointia suunniteltaessa.

Edellä esitettyyn viitaten Helsingin Satama Oy:llä ei ole huomautettavaa Kruunusillat-hankkeen yleis- ja hankesuunnitelmaan.

Kimmo Mäki
toimitusjohtaja
Helsingin Satama Oy

8.4.2016

Helsingin kaupungin kirjaamo
kaupunkisuunnitteluvirasto
helsinki.kirjaamo@hel.fi

HEL 2016-002187

HELEN OY:N LAUSUNTO KRUUNUSILLAT, RAITIOYHTEYS LAAJASALON, YLEISSUUNNITELMASTA JA HANKESUUNNITELMAN TIIVISTELMÄSTÄ

Helen Oy kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto kaupunkisuunnitteluvirastolle Kruunusillat, raitioyhteys Laajasaloon, yleissuunnitelmasta ja hankesuunnitelman tiivistelmästä. Helen Oy toteaa lausunnossaan seuraavaa:

Helen Oy:n kehitysohjelma toteutetaan kaupunginvaltuuston 2.12.2015 päätöksen mukaisesti erilliseen lämmöntuotantoon perustuvan hajautetun ratkaisun mukaisena. Osana päätöstä Hanasaaren hiili-pelletti -käyttöisen yhteistuotantovoimalaitoksen tuotantokäyttö loppuu vuoden 2024 loppuun mennessä. Hanasaaren alueelle jäävät edelleen lämpökeskus sekä muuta energiantuotantoon liittyvää toimintaa, kuten sähköasema, jäähdytyskeskus ja pumppaamo. Nämä toiminnot eivät ole riippuvaisia meritse tapahtuvasta polttoainekuljetuksista.

Helen valmistautuu sulkemaan Hanasaaren voimalaitoksen 31.12.2024 mennessä. Siihen saakka voimalaitos on tuotantokäytössä. Taatakseen häiriöttömän energiantuotannon Hanasaaren voimalaitoksen tuotantokäytön lopettamiseen saakka Helen Oy tarvitsee polttoainekuljetuksiin väylää Hanasaaren polttoainesatamaan vielä kesään 2024 asti. Siltayhteyden Hakaniemi -Nihti rakentaminen tulee ajoittaa tämän ajankohdan jälkeen.

Siltaa suunniteltaessa on hyvä huomioida, että Helen Oy tarvitsee energiahuollon putkistoille ja kaapeleille sijoituspaikan siltarakenteeseen välillä Nihti-Korkeasaari. Välille Korkeasaari-Kruunuvuorenranta tällaista tarvetta ei ole. Kruunuvuorenrannan energiahuolto hoidetaan Laajasalossa jo olevan verkoston kautta.

Helen Oy:llä ei ole muuta huomauttamista suunnitelmaan. Helen Sähköverkko Oy antaa asiasta oman lausuntonsa.

Helen Oy

Pekka Manninen
toimitusjohtaja

Lisätiedot

Kyösti Oasmaa, +358 50 3767414, kyosti.oasmaa@helen.fi

Helsingin kaupungin kirjaamo
kaupunkisuunnitteluvirasto
PL 10 (Pohjoisesplanadi 11-13)
00099 Helsingin kaupunki
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Ksv/HEL 2016 – 002187

KRUUNUSILLAT, RAITIOTIEYHTEYS LAAJASALOON

Olemme tutustuneet Kruunusillat-hankkeen raitiotieyhteyden yleissuunnitelmaan sekä alustavaan hankesuunnitelman tiivistelmään.

Pyydämme huomioimaan suunnittelussa, että sekä Hakaniemensillan itäreunassa että Laajasalontien länsireunassa sijaitsee Helen Sähköverkko Oy:n 110 kV kaapeleita.

Helen Sähköverkko Oy:llä ei ole yleissuunnitelmaan eikä myöskään alustavaan hankesuunnitelmaan muuta huomauttamista.

HELEN SÄHKÖVERKKO Oy

Risto Harjanne
toimitusjohtaja

6.4.2016

helsinki.kirjaamo@hel.fi

Viite Ksv/HEL 2016-002187

Lausunto yleissuunnitelmasta, Helsingin Kruunusillat, raitiotieyhteys Laajasaloon

Kruunusillat-hanke käsittää Helsingin keskusta-alueen ja Laajasalon välisen raitiotieyhteyden, pyöräliikenteen baanayhteyden, kävelyteitä, aukioita sekä muita tarvittavia katurakenteiden muutos- ja rakennustöitä. Uusi noin 10 kilometriä pitkä raitiotieyhteys on suunniteltu Helsingin keskustan, Hakaniemen, Nihdin, Korkeasaaren, Kruunuvuorenrannan ja Yliskylän välille. Uudet rataosat toteutetaan nykyisen raitiotieverkon kanssa yhteensopivana pikaraitiotienä.

Uudenmaan ELY-keskus on lausunut Kruunuvuorenrannan joukkoliikenneyhteys asemakaavasta, joka on osa yleissuunnitelman mukaisesta kokonaisuudesta. Asemakaava ulottui Nihtiin saakka. Yleissuunnitelmassa on valittu selvitysten perusteella kolmesta vaihtoehdosta jatkoyhteys Hakaniemen kautta keskustaan.

Uudenmaan ELY-keskuksen lausunto:

Kaupunkirakenne

Raitiotieyhteys Laajasalon ja keskustan välillä edesauttaa täydennysrakentamista ja yhdyskuntarakenteen tiivistämistä joukkoliikenteen piirissä.

Kulttuuriympäristö

Yleissuunnitelmassa raitiotieyhteydeksi on esitetty kolme vaihtoehtoa. Vaihtoehto A:n (Aleksanterinkatu) toteuttaminen merkitsisi Meritullintorin rantamuurin siirtoa ja Pohjoisrannan leventämistä sekä Tervasaarenkannaksen ja Nihdin välille rakennettavaa siltaa. Vaihtoehto B:n (Kruununhaka) toteuttamisessa arvokkaasta Liisanpuistosta Kruununhaassa iso osa jäisi pysäkin alle. Vaihtoehto C:n (Hakaniemi) toteutuminen tarkoittaisi kadun ja ranta-alueiden leventämistä, mikä merkitsisi uusien tuki- ja rantamuurien rakentamista. Merihaan ja Nihdin välille rakennettaisiin arkkitehtonisesti korkeatasoinen avattavalla osuudella varustettu silta. Nihdin ja Korkeasaaren väliin rakennettaisiin Finckin silta. Kaikissa vaihtoehdoissa Rautatieaseman ympäristö muuttuu pysäkkien ja muiden rakenteiden sekä järjestelyiden vuoksi.

Korkeasaaren ja Palosaaren väliin tuleva maapenger ja poukaman täyttö sekä Nihdin ja Finckin sillat ovat myös uusia maisemassa näkyviä rakenteita.

Vaihtoehtoista ensisijaiseksi vaihtoehdoksi on valikoitunut vaihtoehto C (Hakaniemi). Ottaen huomioon yleissuunnitelmassa tehdyt tarkastelut ja vaikutusten arvioinnit, tämä vaihtoehto on ELY-keskuksen näkemyksen mukaan kulttuuriympäristön kannalta luontevin.

Hankesuunnitelman tiivistelmässä olisi hyvä tuoda esiin kulttuuriympäristöön liittyvät seikat, kuten yleissuunnitelmassa. Lisäksi voisi todeta, että detaljisuunnitteluun tulee kiinnittää erityistä huomiota erityisesti rautatieaseman ympäristössä, silloissa sekä Korkeasaaren rannan muutoksissa.

Tulvasuojelu

Suunnitelma-aineistossa ei ole sen yleispiirteisyydestä johtuen esitetty kattavasti väylien ja rakenteiden korkeustietoja, joten niiden alittutta meritulvalle ei voida tässä vaiheessa arvioida riittäväällä varmuudella. Kustannusraportin Epävarmuudet – osiossa kuitenkin todetaan, että hankkeen kustannukset tulevat muuttumaan mm. mahdollisen katujen ja rantarakenteiden korkeusasemien päivittämisen takia, ottaen huomioon "Turvalliset rakentamiskorkeudet Helsingin rannoilla vuosina 2020, 2050 ja 2100" – selvityksen mitoituserusteet.

Meriveden nousun aiheuttama tulvariski tulee huomioida tulevissa suunnittelun vaiheissa riittäväällä varmuudella. Joulukuussa 2015 vahvistetun Helsingin ja Espoon rannikkoalueiden tulvariskien hallintasuunnitelman yhtenä tavoitteena on, etteivät merkittävät tie-, katu-, raide- ja vesiliikenneyhteydet katkea erittäin harvinaisella, keskimäärin kerran 250 vuodessa toistuvalla tulvalla. Tavoite tulee huomioida erityisesti uusia liikenneyhteyksiä suunniteltaessa.

Hankkeen toteutuksessa on syytä ottaa huomioon alin suositeltava rakentamiskorkeus, joka on Helsingin rannikolla N2000 +2,80 metriä + paikallinen aaltoiluvara. Kyseinen korkeustaso vastaa em. Helsingin kaupungin selvityksessä tuotettuja arvioita turvallisista rakentamiskorkeuksista. Suosituskorkeustason alapuolelle ei tule sijoittaa kastuessaan vaurioituvia tai vahinkoa aiheuttavia rakenteita tai toimintoja.

Liikenne

Laajasalon raitiotieyhteydestä on viimeksi lausuttu Kruunuvuorenrannan joukkoliikenneyhteyden asemakaavan yhteydessä, jolloin hanketta pidettiin liikennejärjestelmän näkökulmasta hyvänä hankkeena. Asemakaavalausunnossa kiinnitettiin huomiota siihen, että Kruunuvuorenrannan joukkoliikenneyhteyden koko linjauksen ja sen eri linjausvaihtoehtojen vaikutuksia ei oltu vielä arvioitu ja pidettiin

kokonaisvaikutusten arviointia tärkeänä. Nyt kokonaisvaikutukset on selvitetty ja valittu selvitysten tulosten perusteella Hakaniemen kautta kulkeva linjaus jatkosuunnittelun pohjaksi.

Melu, tärinä ja runkomelu

Melun, tärinän ja runkomelun aiheuttamat haitat elinympäristön viihtyisyydelle ja terveellisyydelle on torjuttava tai minimoitava asemakaavoituksessa ja katusuunnittelussa.

Luontovaikutukset

Hankkeen vaikutusalueella sijaitsee lintujen pesimäluodot Emäntä ja Nimismies. Hankearvioinnissa esitetty rakentamisen ajoitus lintujen pesimäajan ulkopuolelle on tarpeen.

Yksikön päällikkö Aimo Huhdanmäki

Alueidenkäyttöpäällikkö Brita Dahlqvist-Solin

<Asiaa hoitaa Brita Dahlqvist-Solin, puh. 0400 291 642.>

TIEDOKSI

Ilpo Huolman, Henrik Wager, Marjo Vuola, Olli Jaakonaho, Heidi Åkerla,
Anna Puolamäki, Kari Rantakokko

7.4.2016

220/00.02.023.0230/2016

Helsingin kaupunki
Kaupunginsuunnittelulautakunta
helsinki.kirjaamo@hel.fi
Aihekentän alkuun: **Ksv/HEL 2016-002187**

Viite

Asiainne 9.3.2016. Lausuntopyyntö Kruunusillat –hankkeen Laajasalon raitioyhteyden laajentamisesta
Diaarinumero Ksv/HEL 2016-002187

LAUSUNTO KAUPUNGINSUUNNITTELUAUTAKUNNALLE KRUUNUSILLAT –HANKKEEN LAAJASALON RAITIOYHTEYDEN LAAJENTAMISESTA

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä kiittää otsikossa mainitusta lausuntopyynnöstä ja ilmoittaa, ettei sillä ole lausuttavaa asiaan.

Yhteyshenkilönä tarvittaessa toimii riskienhallintapäällikkö Jussi Pirinen,
puh. 09 1561 3013

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä

Raimo Inkinen
toimitusjohtaja

JAKELU

Helsingin kaupunki
Kaupunginsuunnittelulautakunta
helsinki.kirjaamo@hel.fi

TIEDOKSI

HSY:n kirjaamo

Museovirasto
PL 913
00101 Helsinki

Asiakirjan nimi: HELSINKI, Kruunusillat-hankkeen Laajasalon raitiotieyhteyden
yleissuunnitelma
Asiakirjan päivämäärä: 07.04.2016
Diaarinumero: MV/33/05.02.01/2016
Asiakirjan tunnus / Docid: 78352
Asiakirjan allekirjoittajat: Intendentti, Elisa El Harouny, Esittelijä, 7.4.2016 10:43:13, C=FI
Yli-intendentti, Helena Taskinen, Päättäjät, 7.4.2016 12:38:53, C=FI
Tarkistesumma: RCGH 8PDduLAXSb1HPUX MIK00o=

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu Museoviraston sähköisessä tietojärjestelmässä. Lisätietoja
Museoviraston kirjaamosta (0295 33 6000, kirjaamo@museovirasto.fi)

Helsingin kaupunki / Kaupunkisuunnitteluvirasto
PL 10
00099 Helsingin kaupunki

Viite HEL 2016-002187 T 08 00 02 ; Hankenro 0855_1

Asia **HELSINKI, Kruunusillat-hankkeen Laajasalon raitiotieyhteyden yleissuunnitelma**

Museovirasto on perehtynyt Laajasalon raitiotieyhteyden yleissuunnitelmaan liiteaineistoihin ja Kruunusillat -hankesuunnitelman tiivistelmään ja antaa asiasta seuraavan lausunnon erityisesti Suomenlinnan maailmanperintökohteen ja vedenalaisen kulttuuriperinnön kannalta. Muilta osin suunnitelmista lausuu Helsingin kaupungin museo.

Kruunuvuorenrannan ja -sillan alue on keskeinen osa Helsingin merellistä suurmaisemaa. Raitiotieyhteyden suunnittelualue ei kuulu Suomenlinnan suojavyöhykkeeseen, mutta sijoittuu sen pohjoispuoliseen maisemaan, joka on suurelta osin jo ennestään kaupunkimaisesti rakentunutta ympäristöä. Yhteyden toteuttaminen merkitsee yhtä vaihetta kaupungin monimuotoisessa rakentumisessa linnoitussaaren taustalla eikä sillä jo etäisen sijaintinsa vuoksi ole haitallista vaikutusta maailmanperintökohteen arvoihin. Yleissuunnitelmassa on tuotu esille Suomenlinna yhtenä kulttuurihistoriallisesti arvokkaana kohteena, mutta hankkeen vaikutuksia ei ole arvioitu sen kannalta. Vaikka vaikutukset eivät ole haitallisia, on ne hyvä todeta, jotta asia on todettavissa käsitellyksi.

Laajasalon raitiotiehankeeseen kuuluu vesirakentamista Helsingin keskustan vesialueella. Sillat rakennetaan kolmeen kohtaan: Merihaan ja Nihdin välille, Nihdin ja Korkeasaaren välille (Finkensilta) sekä Korkeasaaren ja Kruunuvuorenrannan välille (Kruunuvuorensilta). Lisäksi Korkeasaaren pohjoisrantaa muokataan ja Korkeasaaren ja Palosaaren välinen poukama täytetään. Keskustan vesialueella rakentamisella voi olla vaikutusta vedenalaiseen kulttuuriperintöön. Koska Helsingin vedenalaisesta kulttuuriperinnöstä ei ole käytettävissä kattavaa tietoa, Museovirasto on esittänyt inventoinnin tekemistä hankevalmistelun yhteydessä, mikä onkin toteutunut. Kaikkien suunniteltujen siltojen rakennusalueet inventoitiin 2014 (Pintafilmi Oy). Vuonna 2015 tehtiin lisäselvitystä viiden inventoinnissa havaitun vedenalaiskohteen osalta (Pintafilmi Oy).

Vedenalaiset selvitykset osoittivat, että raitiotiehankealueella ei ole muinaismuistolain (295/63) rauhoittamia vedenalaisia muinaisjäänneitä, kuten yli sata vuotta sitten uponneita alusten hylkyjä. Palosaaren luoteisrannalla havaittiin Palosaaren historiaan liittyvä laiturirakenne, joka tulee yleissuunnitelman mukaan jäämään rakennustyön alle. Kohdetta on kuitenkin selvitetty riittävällä tavalla eikä se vaikuta suunnitellun raitiotieyhteyden toteuttamiseen.

Vedenalainen kulttuuriperintö on otettu riittävällä tavalla huomioon raitiotieyhteyden valmistelussa ja tilanne todetaan asiallisesti sekä Laajasalon raitiotieyhteyden yleissuunnitelmassa että Kruunusillat -hankesuunnitelman tiivistelmässä.

On syytä todeta, että raitiotieyhteyden yleissuunnitelmassa ja Kruunusillat –hankkeen tiivistelmässä mainitusta Hakaniemen sillan uusimishankkeesta tulee pyytää lausunto Museovirastolta vedenalaiselvytyksen tarpeen arvioimiseksi.

Museovirasto pitää mahdollisena hankkeen esittämää raitiotieyhteyttä Helsingin keskustasta Laajasalon Yliskylään. Yleissuunnitelmassa kuitenkin viitataan siihen, että raitiolinjaa olisi mahdollista jatkaa Reposalmentietä Vartiosaaren uuden yleiskaavaehdotuksen ja Vartiosaaren osayleiskaavaehdotuksen mukaisesti. Museovirasto on todennut näistä kaavoista antamissaan lausunnoissa, ettei niiden osoittama tehokas maankäyttö raitio- ja bussiyhteyksineen sovellu Vartiosaaren valtakunnallisesti merkittävään rakennettuun kulttuuriympäristöön.

Yli-intendentti

Helena Taskinen

Intendentti

Elisa El Harouny

Tiedoksi Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Helsingin kaupunki / Helsingin kaupunginmuseo

Kirjaamo Helsinki

Lähetetty: noreply@eduuni.fi
Lähetetty: 7. huhtikuuta 2016 12:40
Aihe: HELSINKI, Kruunusillat-hankkeen Laajasalon raitiotieyhteyden yleissuunnitelma, MV/33/05.02.01/2016
Liitteet: Kansilehti.PDF; HELSINKI, Kruunusillat-hankkeen Laajasalon raitiotieyhteyden yleissuunnitelma.PDF
Luokat: Stj Tuusjärvi Kirsi

Tämä viesti on lähetetty Museoviraston asianhallintajärjestelmästä, älä vastaa tähän viestiin.
Museovirasto
Puh. 09 40 501

Detta meddelande har skickats från Museiverkets ärendehanteringssystem, svara inte på meddelandet.

Museiverket
Tfn. 09 40 501

This email has been sent automatically from the National Board of Antiquities's case management system. Please do not reply to this email.

National Board of Antiquities
Tel. +358 9 40 501

Kaupunkisuunnittelulautakunta
Helsingin kaupungin kirjaamo
kaupunkisuunnitteluvirasto
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Viite: Ksv/HEL 2016-002187

Kruunusillat hankkeen yleissuunnitelma ja alustava hankesuunnitelman tiivistelmä

Liikennevirasto lausuu Kruunusillat hankkeen yleissuunnitelmaan ja alustavan hankesuunnitelman tiivistelmään liittyen vain vesiliikenteen ja meriväylien näkökulmasta. Yleissuunnitelmassa tai hankearvioinnissa ei ole esitelty tai käsitelty vesiliikennettä vastaavalla tasolla kuin muita liikenne-
muotoja. Siten hankkeen vaikutusten luotettava arviointi aineiston pohjalta ei ole täysin mahdollista.

Hankkeen vaikutusalueella on tällä hetkellä kaksi kauppamerenkulun väylää ja lukuisa määrä venesatamia sekä huomattava määrä merenkulun hyötyliikennettä ja veneilyä. Kauppamerenkulun osalta Hanasaaren voimalaitoksen suunniteltu lakkauttaminen lopettaisi sen polttoainesatamaan suuntautuvat kuljetukset vuonna 2024, minkä jälkeen niitä ei tarvitse huomioida hankkeen mahdollisessa toteutuksessa. Suunnittelualueella liikkuu erityyppistä merenkulun hyötyliikennettä (risteilyaluksia, työaluksia, puolustusvoimien aluksia ym.), joita ei suunnitelmissa käsitellä lainkaan. Myös veneilyn käsittely on hyvin suppeaa.

Suunnitellut siltaratkaisut vaikuttavat vesiliikenteeseen kahdella tavoin: rakennusaikana ne voivat aiheuttaa haitan lisäksi merkittävää turvallisuusriskiä vesiliikenteelle ja toteutettuina ne voivat rajoittaa alueen käyttöä vesiliikenteessä. Näistä vaikutuksista on tuotu esille vesiliikenteelle mahdollisesti aiheutuva haitta, mutta mahdollista vesiliikenteelle aiheutuvaa turvallisuusriskiä ei ole tuotu esille.

Suunnitelma käsittää kaksi siltaa, joiden alitse kulkee julkinen kulkuväylä. Niistä Finkensilta on suunniteltu toteutettavaksi 7 m alikulkukorkeudella vesiliikenneaukon ollessa 20 m leveä. Tämä mitoitus riittänee sillan taakse jäävien venesatamien veneliikenteen tarpeisiin, mutta suunnitelmissa ei ole esitetty alueen veneliikenteestä tietoja, joiden perusteella tämän voisi arvioida luotettavasti. Ao. venesatamien ainoa julkista kulkuväylää pitkin kulkeva yhteys on suunnitellun sillan alitse.

11.4.2016

LIVI/1503/03.01.01/2016

Kruunuvuorensiltaan suunniteltu alikulkukorkeus (20 m) ja tämän vesiliikenneaukon leveys (30 m) ovat todennäköisesti riittäviä eikä silta siten aiheuttaisi merkittävää haittaa alueen vesiliikenteelle. Suunnitelmissa ei ole esitetty tietoja siitä, liikkuuko alueella nykyisin yli 20 m alikulkukorkeutta edellyttävää vesiliikennettä, joten vaikutuksia ei voida siten arvioida luotettavasti.

Sillan merkittävin vesiliikenteeseen kohdistuva haitta on sen etenkin rakennusaikana muodostama potentiaalinen turvallisuusriski vesiliikenteelle, kun laajalle avoimelle vesialueelle tuodaan uusia rakenteita. Näitä mahdollisia turvallisuusvaikutuksia ja niiden lieventämistä ei ole käsitelty suunnitelmissa lainkaan, mikä on selkä puute suunnitelmissa.

Hankkeen edellyttämät julkisten kulkuväylien muutokset edellyttävät muutoksista sopimista etukäteen Liikenneviraston kanssa ja vesilain mukaista lupaa väylämuutosten toteutukselle. Hankkeen rakennusaikaisista muutoksista ja niistä tiedottamisesta tulee sopia Liikenneviraston kanssa ennen niiden toteuttamista. Hankkeen yleissuunnitelmaa ja sen hankearviointia tulisi täydentää vesiliikenteen osalta em. asioilla, jotta niiden tuottama tieto olisi riittävällä tasolla päätöksentekoa varten.

Johtaja

Matti Levomäki

Apulaisjohtaja

Teija Snicker-Järvinen

Tiedoksi

Kirjaamo
Olli Holm
Jani Koiranen
Ville Vuokko

01.04.2016

105/07.71.710/2016

Helsingin kaupunginsuunnittelulautakunta
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Viite
Ksv / HEL 2016-002187

LAUSUNTO KRUUNUSILLAT-HANKKEEN LAAJASALON RAITIOTIEYHTEYDEN YLEISSUUNNITELMASTA

HSL:n hallitus päätti 29.3.2016 pitämässään kokouksessa antaa asiasta seuraavan lausunnon:

HSL:n mielestä Kruunusillat-hankkeen raitiotien yleissuunnitelman tavoitteet ovat erittäin kannatettavia ja yhtenevät Helsingin seudun liikennejärjestelmäsuunnitelman (HLJ 2015) tavoitteiden ja kehittämislinjausten kanssa. HLJ 2015:n keskeisenä tavoitteena on kestävien kulkutapojen osuuden nosto. Tavoitteena on myös parantaa joukkoliikenteen kilpailukykyä henkilöautoliikenteeseen nähden.

Seudun ydinalueen tiivistäminen tukee seudun MAL-tavoitteiden toteutumista. Helsingin seudun yhteisesti laatimassa maankäyttösuunnitelmassa (MASU) Laajasalo on merkitty seudun ensisijaisesti kehitettäväksi vyöhykkeeksi, jolle on perusteltua sijoittaa rakentamista koko suunnittelukaudella. Kruunusillat-hankkeen raitiotieyhteys on HLJ 2015:ssä ohjelmoitu vuosien 2026–2040 aikana aloitettavaksi infrastruktuurin kehittämishankkeeksi. Hanke on kuitenkin mahdollista toteuttaa aiemmin osana Helsingin kaupungin investointiohjelmaa, mikäli Helsingin kaupunki varmistaa rahoitusosuutensa myös seudullisesti kiireellisemmille, HLJ-suunnitelmassa priorisoiduille hankkeille ja hanke neuvotellaan erikseen HSL-alueen infraospimuksen piiriin. Infraspimuksen kautta 50 % investoinnista katetaan HSL:n budjettivaroin, jolloin HSL-kunnat ja joukkoliikenteen matkustajat osallistuvat rahoitukseen.

Kruunusillat-hankkeen raitiotieyhteys on merkittävä joukkoliikenteen infrastruktuurin kehittämishanke. Uusi raitiotie on vahva osa seudullista joukkoliikennejärjestelmää ja se kytkeytyy tiiviisti nykyiseen raideliikenteen verkkoon. Se kasvattaa raideliikenteen runkoverkon piirissä asuvien ja työskentelevien määrää merkittävästi, mikä vastaa HSL:n strategiaan tavoitteisiin.

Yleissuunnitelmassa ja hankesuunnitelman tiivistelmässä kuvattu raitiotieyhteys sekä jalankulun ja pyöräliikenteen väylät on suunniteltu pääosin erittäin korkeatasoisesti. Raitiotien linjaus noudattaa viimeisimpiä raitiotien suunnitteluperiaatteita ja mitoitusohjeita, mikä mahdollistaa nopean ja

01.04.2016

105/07.71.710/2016

luotettavan raitioliikenteen. Siltayhteyksillä jalankulun ja pyöräliikenteen liikenteelliset ratkaisut eivät täysin vastaa väylien mitoitukselle asetettuja ohjearvoja. Yleisesti hanke on yleissuunnitelmassa ja hankesuunnitelman luonnoksessa kuvattu kuitenkin tavoitteisiinsa nähden toteutuskelpoisena.

Hankkeen myötä matka-ajat Laajasalosta keskustaan lyhenevät merkittävästi verrattuna Herttoniemen kautta kulkemiseen. Uusilla raitiolinjoilla on arvioitu tehtävän noin 37 000 nousua arkivuorokaudessa vuoden 2040 ennusteessa. Raitiotieyhteyden toteuttaminen keventää metron kuormitusta Herttoniemen ja Sörnäisten välillä noin 11 %. Raitiotieyhteys tuo siten pelivaraa metron automatisoinnin hankesuunnitteluun antaen mahdollisuudet toteuttaa automatisointi ilman erittäin merkittävää riskiä metron kapasiteetin loppumisesta.

Hanketta on yleissuunnitelmassa verrattu nk. tehostettuun liityntäbussivaihtoehtoon, jossa bussiliikenteellä tarjotaan raitiotieyhteyttä vastaava palvelutaso Laajasalon alueelle. Vertailuvaihtoehdon tiheä bussiliikenne parantaa joukkoliikenteen palvelutasoa Laajasalossa merkittävästi verrattuna nykytilanteeseen. Vertailuvaihtoehto ei kuitenkaan täytä Helsingin kaupungin ja HSL:n tavoitteita joukkoliikenteen kulkumuoto-osuuden kasvattamisesta hankevaihtoehtoa vastaavalla tavalla.

Vertailuvaihtoehtoon liittyy merkittäviä joukkoliikennejärjestelmän toimivuuteen ja luotettavuuteen liittyviä riskejä, joita ei ole yleissuunnitelman puitteissa arvioitu vielä riittävästi. Riskien vuoksi vertailuvaihtoehtoa ei voida pitää riittävänä ratkaisuna Laajasalon alueen joukkoliikenteen järjestämiseksi Laajasalon asukas- ja työpaikkamäärän kasvaessa. Herttoniemen liityntäbussiterminalin kapasiteetti ei ole riittävä vertailuvaihtoehdon tiheälle liityntäbussiliikenteelle. Myös metron ylikuormittuminen heikentäisi joukkoliikenteen palvelutasoa Herttoniemen ja keskustan välillä.

HSL on valmis parantamaan Laajasalon alueen bussiliikenteen palvelutasoa ja laajentamaan liityntälinjastoa alueen maankäytön kehittymisen mukaisessa tahdissa.

Kruunusillat-hankkeessa toteutettava pyöräbaana parantaa merkittävästi pyöräliikenteen olosuhteita. Matka Kruunuvuorenrannasta keskustaan puolittuu uuden yhteyden myötä. Baanayhteys parantaa myös yhteyksiä keskustasta Kalasatamaan ja Korkeasaareen. Yhteys Kalasatamasta kantakaupunkiin on osa Helsingin seudun pääpyöräilyverkkoa (PÄÄVE). Kantakaupungin ja Laajasalon välinen yhteys on HLJ 2015:ssä tunnistettu uudeksi pääpyöräilyverkon vuoden 2025 jälkeiseksi yhteystarpeeksi.

HSL on osallistunut Kruunusillat-hankkeen raitiotien yleissuunnitelman laadintaan. HSL osallistuu mielellään raitiotieyhteyden jatkosuunnitteluun mahdollisen hankepäätöksen jälkeen.

01.04.2016

105/07.71.710/2016

Lisätietoja antaa osaston johtaja Tero Anttila, p. 050 555 2932

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL)

Suvi Rihtniemi
toimitusjohtaja

Tero Anttila
osaston johtaja

TIEDOKSI

HSL:n kirjaamo

Liikuntaviraston lausunto Kruunusillat-hankkeen Laajasalon raitiotieyhteyden yleissuunnitelmasta

Liikuntavirasto antaa Kruunusillat-hankkeen Laajasalon raitiotieyhteyden yleissuunnitelmasta seuraavan lausunnon:

Liikuntaviraston pitää Kruunusilltojen linjausta Merihaka – Nihti parempana, koska korkeita aluksia ei juurikaan tarvitse uudelleen sijoittaa ja vesiliikenteen kotisatama voi jatkaa toimintaansa nykyisellään.

Liikuntavirasto suosittelee, että siltojen alituskorkeudet olisivat mahdollisimman korkeita vesiliikenteen tarpeita ajatellen.

Suunnitelmissa on arvioitu vaikutuksia liikennejärjestelmään jalankulun ja pyöräliikenteen kannalta. Tämän lisäksi hankesuunnitelma luonnoksen jatkoselvitetäviin asioihin pitäisi lisätä vesiliikenteen toiminnan varmistaminen siltojen rakentamisen aikana.

Esittelijä

Kruunusillat-hanke käsittää Laajasalon (Yliskylä, Kruunuvuorenranta) ja Helsingin keskusta-alueen välisen joukkoliikenneyhteyden sekä sen rakentamisen ja käytön kannalta välttämättömät järjestelyt. Liikuntavirastolle on annettu lisä-aikaa lausunnon toimittamista varten 19.4.2016 saakka.

8.4.2016

Eläintarhan johtaja

Kaupunkisuunnitteluviraston lausuntopyyntö Kruunusillat-hankkeen Laajasalon raitiotieyhteyden yleissuunnitelmasta

HEL 2016-002187 T 08 00 02

Kaupunkisuunnitteluvirasto on pyytänyt lausuntoa Korkeasaaren eläintarhalta 8.4.2016 mennessä Kruunusillat-hankkeen Laajasalon raitiotieyhteyden yleissuunnitelmasta ja siihen liittyvästä aineistosta sekä Kruunusillat-hankkeen alustavasta hankesuunnitelman tiivistelmästä.

Korkeasaaren eläintarha toteaa lausuntonaan seuraavaa:

Korkeasaaren eläintarhan kannalta Kruunusillat ja uusi raitiotieyhteys parantavat eläintarhan saavutettavuutta huomattavasti ja luovat mahdollisuuden lisätä kävijämääriä etenkin talvikaudella. Korkeasaaren pohjoisosasta tulee yleistä aluetta ja alueella tulee liikkumaan aikaisempaa enemmän ihmisiä.

Korkeasaaren osalta uusi raideyhteys edellyttää vastaanottorakennuksen siirtämistä nykyiseltä paikaltaan Mustikkamaalta Korkeasaaren sekä eläintarha-alueen pohjois-osan aitaamista. Nykyisin Korkeasaaren saapuu vain Korkeasaaren vierailijoita, työntekijöitä ja huoltoliikennettä ja vähäinen määrä Hylkysaaren suuntautuvaa liikennettä. Vierailijoita on nykytilanteessa kesäpäivinä 5 000 – 8 000 ja tulevaisuudessa todennäköisesti enemmän. Uusi tilanne muuttaa liikennemääriä ja liikennejärjestelyjä huomattavasti.

Raitiovaunupysäkin alueelle voi samanaikaisesti saapua satoja ihmisiä. Raitiovaunupysäkin ja Korkeasaaren sillan kautta saapuvan kevyen liikenteen lisäksi Korkeasaaren vesiliikennelaiturin sijoittamista yleiselle alueelle Mischan ja Maschan aukion yhteyteen suunnitellaan. Tämä mahdollinen vesiliikenneyhteys olisi syytä huomioida liikennesuunnittelussa. Koko aukion liikennöinti tulee suunnitella huomioiden huomattava vierailijoiden määrä, joka nykyisinkin aiheuttaa ruuhkaa Mustikkamaalla ja Kulosaaressa.

Eläintarhatoiminta edellyttää alueen rajaamista ulkopuolisilta ja myös siten, että mahdollinen karannut eläin ei pääse poistumaan alueelta. Saaressa luonnollinen raja on meri, mutta uudessa tilanteessa rajaamisesta tulee huolehtia sekä rakentamisen aikana että lopullisessa tilanteessa.

Yleinen alue Palosaaren kärjessä

8.4.2016

Eläintarhan johtaja

Kaava-alue on rajattu siten, että sillan Palosaaresta lähtevän pää alikulkutien viereen jää noin 100 m² yleinen alue Palosaaren maa-alueelle. Korkeasaari pitää tätä aluetta hankalana, koska sen kunnollinen aitaaminen on vaikeaa ja siten luvaton kulku eläintarhaan voi olla mahdollista estää. Etenkin jääpeitteen aikana alueelta voi olla hyvin lyhyt esteetön matka Korkeasaareen. Yksi vaihtoehto voisi olla pienentää yleistä aluetta ja aidata alue läheltä kevyen liikenteen väylää ja ulottaa kulkueste alikulkuun asti, siten että koko sillan alituksen jälkeinen silmukka on aidattu. Toisena vaihtoehtona voisi miettiä, onko kevyen liikenteen reitin kulku raitiotien ali välttämätöntä vai voisiko reitti pysyä sillan pohjoisreunalla.

Korkeasaaren pelastussuunnitelma rakentamisen ja uusien siltayhteyksien aikana

Korkeasaarella on vilkkaina päivinä useita tuhansia ihmisiä. Pelastussuunnittelussa täytyy varautua myös tilanteeseen, jossa koko saari täytyy evakuoida. Saaresta pääsee poistumaan maitse vain Korkeasaaren sillan ja tulevan Finken sillan kautta.

Siltojen talvikunnossapito

Lumenpoisto silloilta ja aukiolta tulee suunnitella. Korkeasaaren pohjoisosassa tilaa on niukasti, joten lumimassojen varastointi alueelle ei onnistu. Runsaslumisina talvina tulee varautua lumen kuljettamiseen pois alueelta.

Korkeasaaren ja Palosaaren välisen alueen työmaakäyttö

Korkeasaaren ja Palosaaren välinen täyttömaa tulee olemaan rakentamisen aikana työmaa-alueita ja sillan valmistuttua Korkeasaaren aluetta. Alueella ei myöskään saa aiheuttaa jatkuvaa melua, joka läheisissä eläintiloissa ylittää 65 dB. Rakentamisen aikaisessa käytössä tulee huomioida alueen tuleva käyttö eläintarha-alueena. Alueella ei saa päästää maaperään aineita, jotka voivat haitata tulevaa käyttöä tai alue on tarvittaessa puhdistettava.

Määritettäessä sallittua melutasoa villieläinsairaalan sisällä ja välittömässä ympäristössä on huomioitava, että kyseessä eivät ole tuotantoeläimet vaan kuntoutettavat villieläimet, joiden toipumiselle rauhallinen ympäristö voi olla erittäin merkittävä. Villieläinten melunsiedosta on erittäin vähän tutkimuksia, mutta tiedetään, että petolintujen häiriöherkkyys on suuri. Sairaalarakennuksen piha-alueella on kuntoutushäkkejä, joiden käyttö tulee olla mahdollista myös raitiovaunuliikenteen (ja sen rakentamisen) aikana.

Korkeasaaren sillan käyttö

8.4.2016

Eläintarhan johtaja

Korkeasaaren ja Mustikkamaan välistä siltaa käytetään Korkeasaaren huoltoliikenteeseen. Huoltoliikenne tapahtuu eläintarhan aukioloaikojen ulkopuolella, koska aukioloaikoina sillalla ja saarella on paljon jalan liikkuvia vierailijoita. Korkeasaaren huoltoliikenteen pitää toimia koko rakentamisen ajan päivittäin. Mikäli Korkeasaaren siltaa tarvitaan rakentamisen aikana työmaaliikenteeseen, niin liikennöinti pitää suunnitella yhteistyössä Korkeasaaren kanssa ja tapahtuvaksi aukioloaikojen ulkopuolella.

Korkeasaaren silta on myös Kruunusiltojen valmistuttua varattu Korkeasaaren huoltoliikenteeseen, eikä sitä avata yleiseen käyttöön ajoneuvoille. Liikenteen rajoittaminen on myös uudessa tilanteessa tärkeää, koska Korkeasaaren päässä ei ole tilaa ylimääräiselle liikenteelle ja pahimmillaan sinne harhautuvat autot olisivat raitioliikenteen tiellä tai kevyen liikenteen väylillä. Korkeasaaren eläintarha voi valvoa sillan liikennettä myös tulevaisuudessa. Mustikkamaalle tarvitaan tiomiva tekninen ratkaisu liikenteen rajoittamiseen ja tämän toteuttaminen pitäisi suunnitella osana siltaprojektia. Korkeasaaren valvomo siirtyy Mustikkamaalta uuteen vastaanottorakennukseen Korkeasaarella.

Lisätiedot

Kirsi Pynnönen-Oudman, intendentti, puhelin: 310 37882
kirsi.pynnonen(a)hel.fi